

DUME HAANDI AANDA FII LAAWOL JOONYA KEEROL LES DI EU

Jonta a do nder ITALIYA, jei dum lesdi EU+ on.

Leydeele EU+ dee ko:

Leyde 27 Jeyaafe e Dental Orop (EU) dee: Ostiri, Belsik, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czechia, Denmark, Estooni, Finland, Farayse, Germany, Greece, Hungary, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Poland, Portugal, Republic of Ireland, Romaani, Slovakia, Slovenia, Espaañ, Siweden e

Leydi 4 godfe: Iceland, Liechtenstein, Norway and Suwiis.

LOOW'DI

Dume woni rentoye duniyaaru (joonya)?	3
Dume woni laawol joonya?	4
➤ Dume woni laawol joonya keerol lesdi>	6
➤ Fodde ndei dum hoosata?	7
➤ Ndei be haa toi waɗuki rijista be nastinki dabbutuki maada laatoto?	-
➤ Dume fe"oto yaake waɗuki rijista be nastinki?	-
➤ Dume on laawol to a yottaake be bikkon ko do a maudo?	-
➤ Lesdi ndiye wiitata dabbutuki maada?	-
➤ Noi dabbutuki maada hebata wiiteeki?	-
➤ Noi a hebata sauritaadum dow dabbutuki maada jei rentoye duniyaaru?	-
Dume woni hakkeji maada?	-
Dume woni wajibaadi maada?	-
Dume fe"oto to mi heutaaki wajibaaadi am?	-
Noi hukumaaji laaranta kala hajeeji himmidiniidi?	-
Noi to a yidi lortaaki faago lesdi maada?	-

➤ DUME RENTOYE DUNIYAARU?

A waawan yiduki rentoye duniyaaru to a waawata lortaaki lesdi wuro maada ngam a do hula habbeeki ko a waawan fottuki be hadaru. Dum do nufo, bana misaalu, wiigo yonki maada ko "yanci maada laatoto nder hadaru be bo hukumaaji lesdi maada reenata ma daga hadaru a huushiti.

DUm hakke maada on dabbutuki rentoye duniyaaru.

Ha Turai, rentoye duniyaaru waawan hoosuki sifaaji feere-feere: **mataaku doggudo ko rentoye didabum**

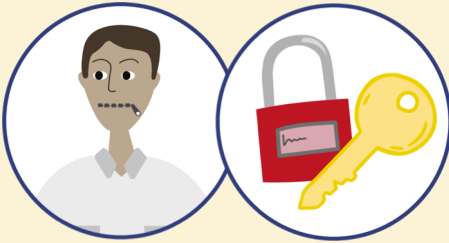
Rentoye duniyaaru do bo nodde joonya.

DUME ON LAAWOL JOONYA?

Yaake laawol joonya, hukumaaji laaran to a woodi haaje rentoye duniyaaru be, to non, nonde rentoye toi haandani ma. Nder laawol mai a heban daama ngam yeccuki dalilaaji fu ko wadi a acci lesdi wuro maada be lesdi ifituda. Andi huwoobe be ngonga dalilaaji fu ko wadi a acci lesdi maada.

Wakkati a hebi dabbutuki rentoye duniyaaru, a laarete dabbitoowo rentoye duniyaaru.

Kala bayanu sennda hautande hukumaaji laatoto nder sirruki. Bayanu do senndataake be himbe be a dabbitata rentoye daga e mum.

Laawol joonya hauti be jable garooje do.

Yottaaki Turai

1 Waɗuki
ɗabbutuki

2 Waɗu rijista
ɗabbutuki

3 Nastinki
ɗabbutuki

Sauritaaki lesdi EU+
mari hake ngam
wiitaaki ɗabbutuki

Egigineeki faago
lesdi EU+ feere
waawan laataaki

5 Andinki
sauritaadum

4 "Yameeki
hoore

Lesdi jei
jonta

Lesdi EU+
feere

SAURITAADUM
BO'DDUM

Rentoye

Baude ngam
wullitaaki

SAURITAADU NANA
BO'DDUM

Salaki

► DUME ON LAAWOL JOONYA KEEROL LESDI

Laawol joonya keerol lesdi do nufu wiigo yaake wiitaaki dabbutuki maada:

- doole a joufo ha babal feere jei a hokkaa be
- a accataake ngam nastuki bange jei ITALIZA nana hautande dunngaye.

To a yottake hautande iyaalu maada, a waawan hauteeki be iyaalu maada badiɓe (debbo, gorko, bikkon pamaron be bikkon makkon jogeteekon).

Laawol joonya keerol lesdi waawan dabbiteeki nder gootel daga yaakeji diido:

- a yottaake na no woowa nden a dabbiti rentoye duniyaaru ha nokku "yabbitaaki keerol lesdi ko nder nokku jahaangal;

- a "yabbitate keerol lesdi na no woowa;

- a hebi teetineeki ha teeku;

- a hebi eggineeki warki ha dfo daga lesdi EU+ feere.

Laawol joonya keerol lesdi dabbitaama ngam dalilaaji dufdi, bana misaalu, to:

- a hokku bayanu feure be anduki maada ko dereeji, ko a jogake bayanu ko dereeji ko nandi ko laarani anduki maada ko lesdi maada, ko a halki derewol anduki ko yaahdu; ko
- a laatake hadaru holnaare; ko
- himbe daga lesdi maada be dabbiti rentoye duniyaaru wala nder hadaru habbeeki ko hadaru maudum.

A waawan "yamuki hukumaaji ko wadi laawol joonya keerol lesdi dabbita ngam maada.

► FODDE NDEI DUM HOOSATA?

Laawol joonya keerol lesdi hoosan ko heuti asaweeje 12 daga nyandere dabbutuki maada wada rijista. To a egginaama faago lesdi EU+ feere, laawol mai waawan hoosuki ko heuti asaweeje 16.

To a hebai sauritaadum nder wakkati do, a heban acceeki ngam nastuki bange lesdi mai haa dabbutuki maada hebata wiiteeki.

Ha yanayiji fereji, a waawan hadeeki ngam nastuki bange be yahuki no yida, ko da a hebai sauritaadum nder asaweeje 12 walla 16. Hukumaaji andinte be hokkan beddari bayanu to fereejum do laatake e ma.

► NDEI BE HAA TOI WAƊUKI RIJISTA BE NASTINKI ƊABBUTUKI MAADA FE"OTO BO?

Ɗabbutuki maada ngam rentoye duniyaaru wadete rijista ha gnalaande 31/10/2026, ha balde be wakkati jei yeccete faago e ma.

Wakkati Ɗabbutuki maada arti wada rijista a woodi haaje nastinki ɗum ha balde be ha wakkati jei yeccete e ma yaake waduki rijista ta yerbuki fom nastinki faago.

Nastinki Ɗabbutuki maada doole fe"o jaudum nyalde 5 jei balde waduki rijista Ɗabbutuki maada.

Ɗum himmifiniidum wiigo a nastina Ɗabbutuki maada. To a salake nastinki Ɗabbutuki maada, ɗum laarete fasitaama, har saito dalila ngam salaki ɗo buri baude maada. Ɗum ɗo nufo wiigo a dullan mataaku Ɗabbutuowo maada, hakke maada faago wallind ebe kuude be hakke ngam jouɗaaki nder lesdi ɗo.

➤ 'DUME FE"OTO YAAKE WA'DUKI RIJISTA BE NASTINKI?

Diidi kooli maada hoosete.

Hootowol maada hoosete.

A dabbitete a holla dereeji anduki maada,
yaahdu be kala ko nandi fu.

A dabbitete a hokka bayanuujii hoore maada. A bo dabbitete fii kala tawaabe iyaalu maada be do joudo nder lesdi do ko lesdi EU+ feere. Beddaari bayanu jabete wano kaala ko kaalataa kon.

A dabbitete a hokka bayanu maatuki maada (nokku jounde, lamba telefon be adires imel).

An be kare maada widitete. Kare maada laatoto huunde maada nden bo lornete e ma, banda kala kare jei laarete bana mardum hadaru.

A waawan yahuki laareeki asibiti.

A dabbitate ngam hokkuki bayanu be dereeji heboto fu ngam walluki dabbutuki maada. Do hauti bebayanu be dereeji ko laarani:

- lesdi wuro maada be kala lesdi a joudi nder fu.
- dalilaaji a acci lesdi maada be ko wadi a yida lortaaki
- alsu maada be jei iyaalu maada
- bayanu jei jahaangal maada faago be ta nder Turai
- kala dabbutuki baawo ngam rentoye duniyaaru.

Laawol jable deedo waawan feeridirki sainsi dabbitoobe fu hoosete gootel Bayanu jabaadum sigete nder holnaare nder sigirdum bayani jei lesdi be Turai.

Dum wajibidum on be nafoojum maada a yecca ngon be kautal hoore be hukumaaji.

[Baawo waduki rijista, a heban dereewol jei wi"ata dabbutuki maada hebi wadeeki be wadaama rijista.] Wakkari a wadi rijista / nastini dabbutuki maada, a heban derewwol wi"ata a dabbitoowo ngam renotype duniyaaru.

Doole a hoosa dum hautande e ma kala wakkati fu.

➤ DUME WONI LAAWOL TO A YOTTAAKE HAUTANDE 'BIKKON KO MAU'BE JOGETEE'BE?

To a yottaake hautande:

- bikkon maada be les duubi 18, ko
- bikkon les duubi 18 be a jogoto a ta dooka

be woodi haaje dabbutuki rentoye duniyaaru hambe ma. 'Bikkon mai woodi haaje yahuki be ma faago hukumaaji.

To bikkon maada laatake duubi 18 ko buri, be haandi be nastina dabbutuki jei mabbe.

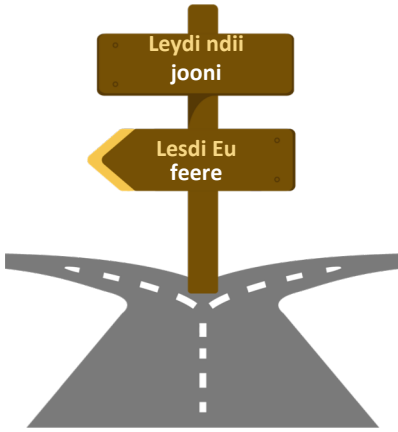

To an mari hakke faago goddo mo duubi 18 ko buri nden bo o do mari anaka jei hadata be waduki saurita, a waawan dabbutuki rentoye duniyaaru be nastinki dabbutuki ngam mabbe.

Goddo mai woodi haaje laataaki be ma yaake nastinki dabutuki mabbe.

➤ LESDI TOI WIITAATA DABBUTUKI MAADA?

A tabbitinaama wiigo lesdi EU+ heban wiitaaki dabbutuki maada ngam rentoye duniyaaru. A waawata subuki lesdi mai.

Hukuumaji tokkoto laawol ngam sauritaaki lesdi EU+ toi mari hakke ngam dabbutuki rentoye duniyaaru maada. Do dum nodde laawol hebtuki maruki hakke.

Faago ragare do, a woodi haaje yeccuki hukuumaji kuujeeki diido.

- To a do mari iyaalu nder lesdi EU+ feere.
- To lesdi EU+ feere hokki ma derewol yillaaki ko joudaaki ko saali. (Derewol yillaaki hokkete dunngaye yillaaki lesdi. Do waawal laato alama nder fasfot maada. Derewol jounde dum derewol on accete a joundo nder lesdi.)
- To baawo a meedi nastuki lesdi EU+ feere.
- A arti a dabbiti rentoye duniyaaru nder lesdi EU+ feere.
- To lesdi EU+ feere hokkuki ma jangirde diploma ko timminki.

To hukuumaji nuddini wiigo lesdi EU+ feere waawan maruki hakke wiitaaki dabbutuki maada, a heban beddaari bayanu ha dow laawol do be hakkeeki maada be wajibaadi.

A waawan hebuki beddaari bayanu nder deftere bayanu feere.

➤ NOI DAB'BUTUKI MAADA WIITETE?

WIITAANKI JABETEE'DUM

Nder yaakeeji feere, woodi wiitaaki-arande jei dabbutuki.

Wiitaaki-arande do wiitaaki jabeteedum be dum hoosai ko heuti lebbi 2.

Dum do nufu wiigo huumaji heban wiitaaki "yamle arande diido.

- A arti hebi rentoye duniyaaru nder lesdi EU+ feere?
- A arti hebi rentoye duniyaaru nder lesdi nana-EU, haa a laatoto holnaare be faago jei a lortoto.
- A waawan meeteeki jabeeki e lesdi haa a laatoto nder holnaare be haa dabbutuki maada ngam rentoye waawan heba wiiteeki?
- A "yami rentoye duniyaaru ko buri nyalde 7 baawo jabuki sauritaadum wartira?
- Kotu aibeji mauli jei lesdi ko kiita hokkuki ma egguki jei holnaare faago lesdi feere ko kotu aibeji mauli jei lesdi ko kiita nder laawol waduki non?
- A hebi dabbutuki kadibo ngam rentoye duniyaaru baawo dabbutuki maada salaama nana hautande hokkuki huundeji kesum? Huunde kesum waawan haalaaji kesum ko hujja sauritoto wiigo a yidi rentoye duuniyaaru.

A waawan surgeeeki ngam "yameeki jei hautata "yamle deedo. Do dum do nodde **"yameeki jabeeki**. Yaake "yameeki do, a waawan "yameeki fii dalilaaji ko wadi a dabbiti dabbutuki rentoye duniyaaru be ko wadi a yida lorta faago lesdi maada.

Do ko laarani alaka maada e "yamle:

- dabbutuki maada waawan saleeki, ko
- laawol doogoto be bo hukumaaji heban wiitaaki ko a woodi haaje rentoye duniyaaru.

Mojobere nokkure nden fii anditaneede ballal leydhedhen daaroyta fii landal maagal andinte to wiitaaki jabeeki wadete faago e ma be bo hokkete wadu bayanu.

➤ NOI DABBUTUKI MAADA WIITETE?

WIITAABI DABBUTUKI MAADA

Hukumaaji heban wiitaki ko a woodi haaje rentoye duniyaaru.

A heban surgaaki e **"yameeki jei hoore.**

A heban surgeeki ta lollol / ta imel / baawo
nastinki / ta konte na"ura / yeeso be yeeso.

"Yameeki mai laatoto yeeso be yeeso ko, yaakeeji
feereje, daga daayidum.

"Yameeki heban hooseki sawtu.

"Yameeko dum daama ngam a holla nder bayaanu dalilaaji a dabbitata
rentoye duniyaaru be ko wadi a yida lortaaki lesdi wuro.

Doole a yaha faago "yameeki jei hoore be dow wakkati yottaaki. To a hebaai
yahuki "yameeki nanahautande dalila saatudum, a laarete faasiti be bo yaake
maada meetata hebuki wiitaaki. To a salake ngam jaabaaki "yamle yaake
"yameeki nana hautande be dalila saatudum, dabbutuki maada laarete bana
faasitaama.

Kala dabbitoowo maudo heban "yameeki feere-feere.

Bikkon maada heban hokkeeki daama ngam hebuki "yameeki.

Baawo "yameeki jei hoore, dabbutuki maada laareeki. Hukumaaji sauritan ko
a heban rentoye duniyaaru ko a'a.

Nder yaakeeji banda, "yameeki jei hoore waawan laato fe"ataako. Hukuumaji
andinte to wadaama e ma.

WIITAANKI ASIBITI

Hukumaaji waawan dabbita a yaha ngam wiitaaki asiniti ko laaraani alamaaji habbeeki ko nauneeki ko saali. Wiitaaki dum shaahu on be a dabbite a hokka yerduye maada ngam maajum.

A heban andineeki fii gasnaadi wiitaaki mai, jei hebata huutinirke ha laaruki dabbutuki maada. To wala wiitaaki dabbita be hukumaaji, a waawan dabbutuki wiitaaki be hoore maada an yobata dum.

Bindi sauritaadum heban yerbeeki ta lollol / yerbe ta intanet / hokke faago e ma ko sauritoowo dooka maada, to woodi gooto. A heban andineeki fii gasnaadum sauritaadum nder dengal a faamata.

To sauritaadum mai na boddum, dalilaaji wadete bayanu nder sauritaadum mai be a heban hokkeeki saurita ngam lortaaki lesdi maada.

BAUDE NGAM WULLITAABI

To a yerdaaki hautande sauritaadum, a waawan wullitaaki dum. Dum do nufu wiigo kotu heban laartaaki sauritaadum mai. A waawan "yamuki sauritoowo dooka shaahu ngam walluki ma wullitaa.

Nder laawol joonya keerol lesdi, a wala acce ngam joudaaki nder lesdi yaake laawol wullitaaki har saito kotu acci dum.

A waawan dabbutuki acceeki ngam laataaki yaake laawol wullitaaki.

A woodi haaje holluki wullitaaki maada be dabbutuki ngam laataaki nder wakkati feere hokka nder sauritaadum mai. A heban beddaari bayanu fii do to ehbi sauritaadum na boddum.

To a wala hakke ngam laataaki ngam dalilaaji feere, doole a dilla acca Italiya ta balde holla. To a dillaai be yidde hoore ma, dum waawan dooluki ma ngam lortaaki.

➤ DUME ON HAKKEEJI MAADA?

A DO HAKKE NGAM HEBUKI WALLINDE JABEEKI BE KUUDE YAAKE A REENATA SAURITAADUM DOW DAB'BUTUKI MAADA NGAM RENTOYE DUNIYAARU

Bana dabbitoowo, a do mari hakke ngam:

- laataaki nder lesdi mari hakke wiitaaki dabbutuki maada, ha baba hebna ha keerol lesdi, har saito wiitaaki timminaama, be
- hebuki wallinde jabeeki be kuude.

A waawan hebuki beddaari bayanu fii wallind ejabeeki be kuude a heban deftere bayanu feerejum.

A 'DO MARI HAKKE NGAM HEBUKI FASSIRKI

To a wala wolwa kaala italiyankobhe, fassiroowo wallitete a wolwa be huumaji yaake waduki rijsta be nastinki dabbutuki maada be bo yaake "yameeki hoore maada. Fassiroowo mai dum shaahu on.

Fassiroowo mo jounde hoore mum on, nufoto o burnata komoiyo. Be do teddina sirruki be bo senndata ko dume a wi"i hautande komoi yaasi huumaji mari baude.

Fassiroowo wala baude sauritaaki ha dow dabbutuki maada.

Andin huumaji jaadum to a wala faama fassiroowo ko a do yi"a fassiroowo laataki mo jounde hoore mum.

A WAAWAN DAB'BUTUKI FASSIROOWO GORKO KO DEBBO BE "YAMEEKO NGAM "YAMEEKO JEI HOORE MAADA, TO 'DO WALLETE A WOLWA BOD'DUM

Dow ko laarani dalilaaji maada be to dum heboto, dabbutuki maada jaabete.

A WAAWAN WOLWANKI SAURITOOWO DOOKA (LAUYA)

Sauritoowo dooka dum goddo on mo hokkata wallinde dooka ko mo wallitete ha habduki be huumaji. Sauritoowo dooka dum wala les huumaji be bo o do reena gidaadi maada. Sauritoowo dooka wallitete hautande dabbutuki maada ngam rentoye duniyaaru, be laawol joonya, be wolwuki be huwoobe be bo be joudoto be ma yaake "yameeki jei hoore.

Dum hakke maada on wolwuki e sauritoowo dooka ha kala mataaku laawol joonya maada an yobata dum.

A waawan dabbutuki sauritoowo dooka shaahu yaake wullitaaki, sainsi to a do mari kuujeeji ngam yobuki jobdi walliteeki dooka maada. / Sauritoowo dooka hebnete shaahu bawo waduki rijista / baawo nastini

To a buri yiduki sauritoowo dooka feere, senndu bayanuujii maatuki mabbe be huumaji jaudum fodde baude.

Senndu bayanuujii sauritoowo dooka maada hautande hukumaji heba be waawa andinki be fii dabbutuki maada.

A DO MARI HAKKE NGAM ANDINEEKI BE DABBUTUKI SAURITEEKI DOOKA SHAAHU

A waawan dabbutuki sauriteeki dooka, shaahu, yaake laawol joonya. Do hanti be sauritaaki dooka ngam walluki ma ha nasitnki dabbutuki maada.

Sauritaaki dooka do nufu wiigo a waawan hebuki bayanuujii dow:

- hakkeji be wajibaadi maada
- laabi feere-feere
- aibeeji dooka.

A waawan dabbutuki bayanu be sauriteeki dooka ha sudu ka wonu dha dhon.

A WAAWAN WOLWUKI BE HUKUMA DOGGUBE KAUTAL TUTAI (UNHCR) KO JUSBUUJI FEERE

A waawan maatuki be wolwuki be UNHCR ko jusbuuji be huudata nder kala yabre laawol joonya fu.

UNHCR ina reena haajeeji e hakkeji dabbooobe moolaare e mooliibe. UNHCR ko huudateebe mabbe bo hokkan bayanu be wallinde faago dabbitoobe joonya.

Bayanuujii maatuki UNHCR be bayanu dow laawol joonya waawan hebeeki ha buulol intanet UNHCR <https://help.unhcr.org/>.

A waawan hokkuki ma bayanu be wallinde shaahu.

A waawan maatuki kala jusbu feere jei hokkata saurita dooka ko sauritaaki feere faago dabbitoobe.

➤ KO HOL NO 'BUR'DE MAB'DO E NJIYTA'ADO MA?

TOKKA KIITAAJI LEYDI MAN

LEYDI NDI 'DABBIR-'DAA NDEENKA HAKKUNDE Leydi

Ta habdu nastuki faago lesdi EU+ feere.

Ta accu babal feere haa a yecca ngam joudaaki.

Ada yamiraa yahde tan to leydi EU+ wodndi so laamuji di wadi maa jamiroore ngam dum.

TABBITIN HUKUMAAJI WAAWAN HEUTAAKI MA BE A ACCA JOUNDE MA'ADA

Doole a yaha jounde fu yeeso be yeeso ko ndei a dabbitaama be huutiniroobe. Doole a yaha ton ko ndei. To a saldori hebuki yahuki jounde ngam dalila saatudum, andin huumaji jaudum be wadu bayanu dalila mai.

HUWUDU HEUDUDUM BE HUKUUMAJI

Wakkati dabbita, doole a wada garooji do.

- Hokku bayanuujii hoore maada.

- Hokku dereeji andeeki. To a wala di, wadu bayani ko wadi.

- Hebu dum hoosa diidi kooli be hooto maada.

- Nastin dabbutuki maada ha balde be babal wadaa.
- Yahu "yameeki jei hoore be jaaba "yamle fu yaake "yameeki.

- Yerdaaki ngam widiteeki be widitaaki kuujeeji maada, to huumaji dabbiti ngam waduki non. Widitaaki fe"oto tan haa mara haaje be adilaaku. Huumaji wadan bayanu dalilaaji ngam widitaaki mai. Widitaaki heban wadeeki goddo debbo ko gorgo bana ma be bo dum wadete nder laawol jei teddinta neddaaku maada.

YECCU NGOONGA

Ko a wi"ata dum himmidiniidum masin ngam jabeeki dabbutuki maada. DO on wadi a woodi haaje yeccuki ngoonga be hokkuki bayanu daidai heuduudum jei fii anduki maada, iyaalu be lesdi iftuda, dalilaaji a acci lesdi wuro maada be ko wadi a yida lortaaki ton.

A waawan laato a numtata ko dume ngam maajum a waawata jaabaaki "yamle fu. Nder yanayi do, ta feuwu saini wadu bayanu wiigo a waawaai numtuki.

HOKKU BAYANUUJI MAATEEKI DAIDAI BE HEUTOTEE'DI

Hukuumaji doole waawa heutaaki ma ko laarani dabbutuki rentoye duniyaaru maada.

To nokku jounde maada, imel ko llamba telefon canjake, andin hukuumaji jaudum.

HOKKU BAYANU BE DEREJI FU JEI WALLATA DABBUTUKI MAAƊA NGAM MOJOBERE NOKKURE NDEN

To a ɗo mari dereji anduki ma, doole a holla ɗi jaudum fodde baude.

Doole a hooka kala bayanu be dereji feere jei wallitata hukumaaji saurita lesdi toi mari hakke wiitaaki dabbutuki maada ko wiita dabbutuki maada. Dereji ɗiido waawan laato, bana misaalu, fasfot, derewol hujja bangal, deftere iyaalu, kaati ID sooja, hujja hooseeki kuugal, kaati tawaado pati siyasa, dereji jangirde, humpitaaji kotu ko plis, hootooju be dereji maganin ko soinde hakkiilo.

A wala haaje hokkuki dereji jei ɗo mari bayanu fiii lesdi maada tan. Hukuumaji joonya ɗo andi yaake nder lesdi maada.

Doole a yerba bayanuuji maada be dereji fu jaudum fodde baude wakkati nastinki dabbutuki. To a wala dereji mai jaudum heboto ha kombi ma, doole a hokka ɗi jaudum wakkati a hebi ɗi, yaake "yameeki jei hoore e **happuji e fereji dhi andinoyte dhaa dhin fii muun.**

Dum doole on holluki bayanu aslu, to woodi. Doole ta halka ko rufa kala dereji anduki ma. Doole ta a jogo kala dereji nandudum. Doole ta a hokka derewol feure ko hautaangol.

To woodi, be faago fodde jei ɗo foodata hadaru, "yamu sobaabe ko bandiraabe maada ngam yerbuki dereji maada e ma.

DUME FE"OTO TO MI HEUTAAKI WAJIBAAA'DI AM?

LAAWOL JOONYA MAADA DARNETE

Dum fe"oto to a salake ngam:

- hokkuki bayanu wakkati dabbita hokkuki
- hebuki hooseeki diidi kooli maada ko hooto
- hokkuki nokku jounde maada jaabaki "yamle yaake "yameeki jei hoore.

dum bo fe"oto to a:

- Tata natin dabbutuki maada nder keerol wakkati wada nana be dalila saatudum
- ta yahu "yameeki jei hoore nana be dalila saatudum
- ta humpitin hukuumaji wakkati dabbita waduki no
- ta laata nder babal a doola ngam joudaaki
- waawata heutaaki hukuumaji
- accuki lesdi mai.

Dabbutuki maada laarete **fasitaama ko salama.**

Dum do nufu a waawan dulluki mataaku maaada bana dabbitoowo retnoye duniyaaru be hakkeji nandi fu.

A bo waawan sauritaaki faasituki dabbutuki maada ha kala wakkati fu yaake laawol joonya, bana misaalu, ngam dalla a sauritaake lortaaki lesdi maada. Nder yanayi do, a dullan mataaku maada bana dabbitoowo rentoye duniyaaru.

NONDE WALLINDE JABEEKI GODDUM BE KUUDE GODDUM WAAWAN USTEEKI KOFAASITEEKI

Nder yaakeeji goddi, prefektiiri on waawan sauritaaki ustuuki ko faasituki nonde wallinde ko kuude goddum. Bhe andinoyte heban andinki ma fii iri sauritaadum do nder winduki baawol be laari yaake maada.

A waawan hebuki beddaari bayanu nder deftere bayanu feerejum **“Hakkejima e farillajima e werneede”**.

DABBUTUKI MAADA WAAWAN MEEMEKI NO WODAAI

To a hokke bayanu jei feuru ko nandi be andyuki maada ko dabbutuki maada, ko to a halki ko hauti dereeji, do waawan maruki tasiraaku no wodaai ha dow dabbutuki maada. Dabbutuki maada waawai saleeki be bo a waawata hebuki rentoye duniyaaru.

Rentoye duniyaaru waawan bo jabteeki daga e ma to hukuumaji hehti daga baawo wwigo a yeccaai be ngoonga yaake laawol joonya.

A HE'BAN WALLINDE FEEREJUM TO YIDI'DUM

Haandi a andina hukuumaji jaudum fodde baude to a yidi wallinde feerejum. Yiduki mai iftaai daga yaakeji feere-feere duddum bana reedu, nyawu ko habduki soinde hakiilo, hafre yaasi ko jei nyamre.

Hukuumajii laaran yaake maada nden hokka beddaari wallinde ngam walluki nastuki nder maada nder laawol joonya. Bana misaalu, be heban yowneeki huwoowo eltiido faago yanayi maada ko woodina juuteenga laawol Joonta.

➤ DUME TO MI YIDI LORTAAKI FAAGO LESDI AM?

Ha kala wakkati laawol joonya, a waawan sauritaaki ngam lortaaki be hoore ma faago:

- lesdi maada ko
- lesdi jahaangal ko lesdi wondi feere, to a woodi hakke waduki non.

To a sauritake lortaaki be hoore ma, laawol joonya maada darnete ko salae be bo a meeta maruki hakke ngam joudaaki nder Italiya.

To yidi lortaaki be hoore ma, kaaldou e andoudho fi suudu wernuduma ndun madhun suudu fii yaadou nedhanke. A waawan hebuki sauritaaki be bo wallinde ngam lortaaki nder holnaare be dooka.

TABBITINKI JABUKI BAYANU

Huwoowo dabbitan a tabbitina wiigo a hebi bayanu do.

To a faamaai huunde feere ko to a woodi beddaari "yamle, a waawan "yamuki ko ndei.

Ndee deftere ko ngam bayaanuui tan. Nde wadataa e hoore mayre hakkeeki walla farillaaji. Hukuuma Kautal Turai ngam Joonya (EUAA) hebni aslu bindi akre do, b emeetuki waduki jei be wo"itinki faago deftere bayanu do dunnganaama EUAA tan ngam Jiha Tawaadi EU. EUAA wala jaba kala hakke ko teddeenga ngam ngoongaaku, kuujeeji, heuduki, kitaaku, ko ngoonga bayanu hauta nder deftere bayanu do ta leydi jeyaa do EU ko kala wobbfeere marbe hakke. Alaa e EUAA walla kala e neddo golloowo e innde EUAA no waawi huutoraade humpitooji tawaadi e ndee deftere.

© Fedde Dental Orop ngam Moolaare, 2025